

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid
Aan de Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Staats-en Bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Voorstel voor rijkswet goedkeuring CETS No. 223
(Modernisering dataproductieverdrag Raad van Europa)

Datum
13 juni 2024

Onze referentie
5533975

Bijlage(n)
1

Bijlage(n)

1. Nota naar aanleiding van het verslag

1. Aanleiding

Op 12 februari jl. heeft de vaste commissie voor Digitale Zaken van de TK verslag uitgebracht over het voorstel van rijkswet strekkende tot goedkeuring van het wijzigingsprotocol (CETS No. 223) bij Conventie 108. In de afgelopen periode is gewerkt aan de nota naar aanleiding van het verslag bij dit wetsvoorstel (bijlage I). Dit stuk is nu gereed voor verzending aan de TK.

Spoedige verzending van de nota n.a.v. het verslag is aangewezen omdat Nederland achterloopt bij de ratificatie van het wijzigingsprotocol (zie hieronder punt 3).

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met verzending aan de TK van de nota naar aanleiding van het verslag behorende bij het bovengenoemde wetsvoorstel (bijlage I).

3. Kernpunten

- De onderhavige nota n.a.v. het verslag wordt door de MRb uitgebracht mede namens de Ministers voor BZ, BZK en Defensie. De nota wordt via deze beslisnota mede voorgelegd aan de MJenV, aangezien het verslag verschillende vragen bevat over het lopende wetstraject voor de beoogde Consensusrijkswet gegevensbescherming voor Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba (CRW) (zie hierna punt 4). De voortgang van de CRW is een van de onderwerpen op de agenda van het Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO) van 25-26 juni aanstaande. Met de CRW wordt de gemoderniseerde Conventie 108 (Conventie 108 zoals gewijzigd door het wijzigingsprotocol) geïmplementeerd in het Caribische deel van het Koninkrijk. De CRW bevat daartoe ook regels over de verwerking van persoonsgegevens in het politie- en justitiedomein.
- Het onderhavige wetsvoorstel strekt tot het verkrijgen van de parlementaire goedkeuring van:
 - het wijzigingsprotocol voor het gehele Koninkrijk;
 - het moederverdrag – Conventie 108 – voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten, aangezien het moederverdrag voor deze delen van het Koninkrijk nog niet was goedgekeurd.
- Het wijzigingsprotocol is op 10 oktober 2018 tot stand gekomen. Met het wijzigingsprotocol wordt Conventie 108, het dataproductieverdrag van de Raad van Europa uit 1981, gemoderniseerd en in overeenstemming gebracht met het

gegevensbeschermingsrecht van de EU. Het Protocol treedt in werking zodra 38 verdragspartijen het hebben geratificeerd. Op dit moment hebben 31 verdragspartijen dit gedaan.

- Nederland moet het wijzigingsprotocol nog ratificeren. Het is van belang dat Nederland hiertoe spoedig overgaat. Nederland en de andere EU-lidstaten (die allen partij zijn bij Conventie 108) worden op dit moment namelijk geconfronteerd met verplichtingen uit hoofde van Conventie 108 die niet langer volledig stroken met het EU-gegevensbeschermingsrecht. Tegen deze achtergrond heeft de MRb de TK op 1 december 2023 een brief gestuurd met het verzoek om het onderhavige wetsvoorstel met voorrang ter hand te nemen (zie de nota van 22 november 2023, kenmerk: 4981694).
- Het verslag van de vaste commissie voor Digitale Zaken is positief gestemd:
 - De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van Conventie 108 en onderschrijven het belang van het actualiseren van wetgeving rondom persoonsgegevens.
 - De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel en hebben enkele vragen.
- De leden van beide fracties stellen een groot aantal feitelijke en verduidelijkende vragen. De beantwoording van deze vragen bevat geen noemenswaardige bijzonderheden. Een aantal vragen is wel noemenswaardig:
 - De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie stellen vragen over de gevolgen van de gemoderniseerde Conventie 108 voor het werk van de AIVD en de MIVD. Deze vragen liggen op het terrein van de bewindslieden van BZK en Defensie en worden door de MRb mede namens deze bewindslieden beantwoord. In verband hiermee leggen BZK en Defensie de nota n.a.v. het verslag separaat aan hun eigen bewindslieden voor.
 - Beide fracties stellen vragen over de CRW, die nodig is om de gemoderniseerde Conventie 108 voor deze delen van het Koninkrijk te kunnen aanvaarden.
Over de beantwoording van de bovengenoemde vragen wordt u hieronder onder punt 4 geïnformeerd.
- Deze nota is afgestemd met BZK, Defensie en BZ. De bijgevoegde nota naar aanleiding van het verslag is afgestemd met Aruba, Curaçao, Sint Maarten, BZK, Defensie en BZ.

4. Toelichting

Beantwoording vraag 7 en 12 over verwerking van persoonsgegevens t.b.v. nationale veiligheid en defensie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen zich af wat het van onze veiligheidsdiensten en militaire diensten (AIVD, MIVD) vergt om de gemoderniseerde Conventie 108 uit te voeren en of ze hier goed op zijn uitgerust, vooral gezien de onstabiele internationale situatie die veel van hen vraagt. Het antwoord op deze vragen staat in feite al in paragraaf 3 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel. Op die plaats wordt uitgelegd dat de huidige Nederlandse wetgeving t.a.v. de AIVD en de MIVD volledig in lijn is met de gemoderniseerde Conventie 108. Het gaat hier in het bijzonder om de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 (Wiv 2017) respectievelijk artikel 3 van de Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming (UAVG) en het daarop gebaseerde uitzonderingsregime voor de inzet van de krijgsmacht ter uitvoering van de in artikel 97 van de Grondwet omschreven taken. In het

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Staats- en Bestuursrecht

Datum
13 juni 2024

Onze referentie
5533975

antwoord op de gestelde vragen wordt deze uitleg in iets uitgebreidere bewoordingen herhaald.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen verder hoeveel ruimte de gemoderniseerde Conventie 108 biedt aan inlichtingen- en veiligheidsdiensten – welke volgens deze leden extra secuur met persoonsgegevens moeten omgaan – om de bescherming van persoonsgegevens af te wegen tegen andere belangen, zoals de bescherming van de nationale veiligheid.

In antwoord op deze vragen wordt uitgelegd dat het wijzigingsprotocol de mogelijkheid biedt uitzonderingen te maken op de rechten en verplichtingen uit het gemoderniseerde verdrag zodat een zekere mate van flexibiliteit mogelijk is voor de verdragspartijen. Juist in het kader van nationale veiligheid is deze flexibiliteit noodzakelijk. Vervolgens gaat het antwoord nader in op artikel 14 van het wijzigingsprotocol, dat de (strengere) voorwaarden bevat waaronder verdragspartijen uitzonderingen mogen maken op de rechten en verplichtingen uit het verdrag, o.a. ten behoeve van de nationale veiligheid. Tot slot wordt stilgestaan bij de verschillende waarborgen die de Wiv 2017 bevat voor de zorgvuldige verwerking van persoonsgegevens.

Beantwoording vragen 2, 3 en 21 over de CRW

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zijn verbaasd dat Conventie 108 nog niet is goedgekeurd voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Deze leden sporen de regering aan om zo snel mogelijk werk te maken van de harmonisering van de datawetgeving in alle delen van het Koninkrijk. Zij vragen zich af wanneer zij kunnen verwachten dat een dergelijke harmonisatie gelukt zal zijn en wat daarvoor nodig is qua middelen, onderzoek en regelgeving.

De leden van de D66-fractie vernemen graag op welke termijn de regering verwacht de CRW met de TK te kunnen delen.

In antwoord op deze vragen wordt uitgelegd dat de regeringen van de voormalige Nederlandse Antillen en Aruba bij de totstandkoming van Conventie 108 hebben verklaard dat zij vooralsnog niet de wens hadden dat het verdrag mede voor die landen zou gelden. Inmiddels wensen de drie landen dit wel. Daarom wordt nu, naast de goedkeuring van het wijzigingsprotocol voor het gehele Koninkrijk, ook goedkeuring van Conventie 108 gevraagd voor deze drie landen.

De MRb onderschrijft het belang van gelijkwaardige bescherming van persoonsgegevens in het Koninkrijk en legt uit dat samen met de drie Caribische landen al geruime tijd wordt gewerkt aan de CRW, die deze gelijkwaardige bescherming mogelijk moet maken. In het antwoord wordt verslag gedaan van de gestage vorderingen van de projectgroep die aan de CRW werkt (zie de nota van 21 mei 2024, kenmerk: 5482819). Uitgelegd wordt dat de CRW getrapd, per hoofdstuk, tot stand wordt gebracht en dat m.b.t. ieder hoofdstuk een aparte uitvoeringstoets wordt gedaan om in een vroeg stadium in beeld te krijgen wat nodig is voor een succesvolle implementatie van wet. Voor wat betreft de planning van de CRW doet de MRb de voorzichtige inschatting dat het wetsontwerp in de tweede helft van 2025 aan de TK zou kunnen worden voorgelegd. Daarbij maakt de MRb het voorbehoud dat deze planning, gelet op de omvang van de beoogde consensusrijkswet, de complexiteit van de daarin te regelen materie en de beleidsmatige en inhoudelijke keuzes die daarbij gezamenlijk door de vier landen moeten worden gemaakt, momenteel nog met veel onzekerheden is omgeven.

4.1. Krachtenveld

Het onderhavige wetsvoorstel betreft een voorstel voor een rijkswet. Dat brengt met zich mee dat behalve de TK, ook de Staten van Aruba, Curaçao en Sint

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Staats-en Bestuursrecht

Datum
13 juni 2024

Onze referentie
5533975

Maarten de mogelijkheid hebben een verslag over het wetsvoorstel uit te brengen. Van onze contactpersonen op Aruba en Curaçao hadden wij eerder vernomen dat de Staten van Aruba en Curaçao tijdens het Interparlementair Koninkrijksoverleg dat in de week van 3 juni heeft plaatsgevonden zouden beslissen of zij van deze mogelijkheid gebruik zullen maken. Wij vermoeden dat voor de Staten van Sint Maarten hetzelfde geldt. Welke beslissing de Staten van de drie Caribische landen hebben genomen is op dit moment nog niet bij ons bekend.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Staats-en Bestuursrecht

Datum
13 juni 2024

Onze referentie
5533975

4.2. Ontwikkelingen hiervoor

Dat Nederland vooralsnog niet tot ratificatie van het wijzigingsprotocol is overgegaan komt mede doordat dit wetsvoorstel in de voorbereidingsfase geruime tijd is 'meegezogen' in een politieke discussie tussen BZK en de TK en EK over het toezicht op de veiligheidsdiensten op basis van de Wiv 2017. In het kader van de discussie die met de Kamers is gevoerd over de evaluatie en wijziging van de Wiv 2017, en mede naar aanleiding van jurisprudentie uit mei 2021 van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) over bulkinterceptie/bulkdata, is medio september 2021 door BZK besloten om een extern onderzoek te laten uitvoeren naar de mogelijke implicaties van deze jurisprudentie voor met name het toezicht op de diensten, en om het wijzigingsprotocol hierbij te betrekken. Omdat de resultaten van dit onderzoek dienden te worden afgewacht alvorens het goedkeuringstraject kon worden voortgezet, is de procedure op verzoek van BZK toen tijdelijk stopgezet. De resultaten zijn eind januari 2022 ontvangen en gaven geen aanleiding om de procedure langer aan te houden, waarna het wetgevingstraject weer is hervat.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.